

Statusrapport

MØTEREFERAT arbeidsmøte Beste Praksis – 04/02/2008	
Dato: 4. januar 2008	Sted: KS
Tema: Etablering av referansetjenester	Møteleder: Terje Borge Olsen
Møtenummer: 1	Referent: Terje Borge Olsen / Svein Olaf Bennæs
Deltakere: Geir Graff, Asker kommune Kvisten Øien, Kommuneforlaget Anne-Berit Fagerås Bauer, Røyken kommune Marit Gano, Røyken kommune Svein O. Bennæs, eKoR Haakon Jørgensen, SSP Kjetil Haaheim Syversen, Oppad Nils Morten Enstad, Tønsberg kommune Per Erik Simonsen, Tønsberg kommune Mari F. Ruud, Kongsberg kommune Morten Bigseth, Visma Unique Terje Borge Olsen, KS	Forfall:

Agenda

- Gjennomgå tjenestene /skjermdialogene for SFO, Opptak grunnskolen, Barnehagesøknad, Søknad Kulturskole og Tilskudd til kulturformål. For hver tjeneste vurderer Tjenestebeskrivelser, regulerende lover og bestemmelser, sentrale dataelementer, prosessmodeller, personsensitive opplysninger og integrasjon

Statusrapport

Referat			
Punkt	Sak / beskrivelse	Ansvarlig	Frist
1.	Tjenestebeskrivelsenens formål ble gjennomgått på generell basis. Det ble understreket betydningen at denne var lett tilgjengelig for aktuelle tjenester, overordnet med klare henvisninger til styrende lover og bestemmelser. Detaljer relatert til utfylling av skjemaene bør ligge i veiledningstekster direkte relatert til feltene i skjemaene. Dette er ofte mangelfullt.	Terje tar opp med skjemagrappa	
2.	<p>Sikkerhet ble adressert inngående. Prosjektet har i parallell bruk av fødselsnummer opp til diskusjon. Denne diskusjonen er sterkt sammenfallende og prosjektets hyperferske betraktninger er derfor gjengitt her:</p> <p>Innlegg fra Terje Borge Olsen</p> <p>Det er tid for varme poteter og Datatilsynet deler ut mange av dem for tiden. Det synes klart på meg at omlegging av praksis kan bli nødvendig - spørsmålet er heller hvor raskt og om det er mulighet for dispensasjoner.</p> <p>Som Tommy sier, dette vil trolig også få innvirkninger også for papirbaserte rutiner. Her følger noen momenter jeg mener kan ha betydning for vårt handlingsrom. De av dere som har inngående kjennskap til sikkerhetsproblematikk kan kanskje vurdere om noen av kriteriene har relevans</p> <ol style="list-style-type: none">1) E-post integrasjon er under avvikling, sikker, kryptert overføring blir regelen. Mulighet for å fange opp fødselsnummer i overføringen er minimal.2) Mellomlagring hos ASP blir svært begrenset, kun kommunen vil sitte med opplysningene fra skjemaet.3) Bruk av informert samtykke pluss klar beskjed om hva fødselsnummeret skal brukes til (bl.a fakturering) må på plass i veiledningen til aktuelle felt i skjemaet.4) Overgangsordning bør også kunne innvilges for identifisering av barn.5) Kan en form for "entydig definert brukernummer/kundenummer" med kobling til fødselsnummer introduseres til erstatning for fødselsnummer i saksbehandlingen slik at f.nr. ikke er åpent tilgjengelig for mange? Må i så tilfelle vedlikeholdes av noen - den aktuelle kommune?6) MinSide har utstrakt bruk av fødselsnummer for registeroppslag mm. - hvilke holdning har de og FAD?7) Datatilsynet kommer på vår samling 14-15/2 - skal vi utfordre dem på dette punktet? <p>mvh Terje</p> <p>Innlegg fra Tommy Otnes, Fredrikstad kommune</p> <p>Et veldig flott oppstilling av problemer stillingen. Dette må da også gjelde papirskjemaer ??? " dette tolkes som et saklig behov, men Datatilsynet mener helt klart at dette er utenfor definisjonen av hva som er et "saklig behov". Å oppgi fødselsnummer i et skjema "bare" fordi mottakersystemet trenger det som</p>	Terje, faggruppe for sikkerhet tar opp med KS	

Statusrapport

<i>Referat</i>			
<i>Punkt</i>	<i>Sak / beskrivelse</i>	<i>Ansvarlig</i>	<i>Frist</i>
	<p>identifikator i sine systemer er altså ikke god nok grunn."</p> <p>Her er det et lite avvik imellom teori og praksis. Tror de aller fleste kommuner</p> <p>Kan vinke farvel til eventuelle effektiviserings gevinster osv.</p> <p>Innlegg av Magnus Alsaker, KITH (sekretær for sikkerhetsgruppen)</p> <p>Utgangspunktet er at fødselsnummer skal bare brukes når det er saklig behov, og når det er umulig å oppnå tilfredsstillende identifikasjon ved bruk av andre metoder, som for eksempel navn, adresse, fødselsdato, medlems- eller kundenummer. Denne problemstillingen er generell og gjelder alle skjema. Fødselsnummer er ikke definert som sensitiv informasjon, men det er likevel informasjon som en skal være ekstra varsom med og som kun skal brukes når det er helt nødvendig. All overføring av fødselsnummer må derfor skje på en sikker måte (kryptert).</p> <p>Så til den "vanskelige" diskusjonen (jeg snakket nettopp med Datatilsynet og her er slik jeg forstår dem):</p> <p>Dersom et system krever fødselsnummer som identifikator på personer i sine systemer så kan jo dette tolkes som et saklig behov, men Datatilsynet mener helt klart at dette er utenfor definisjonen av hva som er et "saklig behov".</p> <p>Å oppgi fødselsnummer i et skjema "bare" fordi mottakersystemet trenger det som identifikator i sine systemer er altså ikke god nok grunn.</p> <p>Det vil alltid være en skjønnsmessig vurdering når det er behov for fødselsnummer. Generelt kan en si at når det er behov for fødselsnummeret for å kunne gjøre en riktig og forsvarlig behandling av en skjemasøknad så er det ok at fødselsnummeret oppgis.</p> <p>Eksempelvis ble sosialstønad nevnt som eksempel på et skjema hvor det er greit at fødselsnummer oppgis fordi her er det et saklig behov for å kunne sjekke at riktig person mottar stønad.</p> <p>For søknad om barnehage, SFO, kulturskole etc. mener Datatilsynet at det ikke er saklig behov for å be om fødselsnummer.</p> <p>Årsaken til at fødselsnummer i dag må oppgis i et skjema er vel hovedsalig at mottaker trenger å vite hvem avsender av skjemaet er slik at skjemadata kan registreres på riktig person i det aktuelle system. Behovet er altså i grunnen autentisering av avsenderen av skjemaet og det å oppgi fødselsnummer i felt i skjemaet er ikke noen form for autentisering.</p> <p>Mottakersystemet trenger også en unik ID pr. person for å kunne skille på personer på et datateknisk nivå og her benytter vel mange system fødselsdato pr. i dag (men systemene kunne egentlig brukt en hvilken som helst unik ID for å skille personene i datasystemet).</p> <p>Dersom en bruker autentiseringsløsningen for Minside (www.norge.no/minside/), Minid, ved innsending av skjema vil mottakeren på en sikker måte vite hvem avsenderen er. Dette vil så kunne brukes for å registrere data på riktig person for de systemet.</p> <p>For søknad om barnehage/SFO og lignende så trenger en i tillegg til avsenderen også å vite hvilket barn det dreier seg om. Siden Minid kun gir informasjon om den som er autentisert vil ikke Minid kunne brukes til å identifisere eventuelle barn. Her må en derfor da bruke annen</p>		

Statusrapport

Referat			
Punkt	Sak / beskrivelse	Ansvarlig	Frist
	<p>informasjon som for eksempel fødselsdato/navn/adresse for å vite hvilket barn det dreier seg om (datasystemet trenger fortsatt en unik ID for å skille på ulike barn, men en slik ID trenger ikke være fødselsnummer), men dette vil vel kunne kreve en omlegging i noen systemer.</p> <p>Det at fødselsnummer brukes som unik ID og kilde for fakturering etc. skaper jo utfordringer med tanke på hva en kan få til raskt. Jeg vil tro at fødselsnummer ved fakturering kun brukes som en unik ID rent datateknisk. En burde derfor i teorien kunne bruke en annen type unik ID som ikke er fødselsnummer for å skille på ulike personer i systemet, men dette vil jo kreve en omlegging av systemene. Men dette er jo kanskje noe KS bør fronte felles mot alle aktuelle leverandører.</p> <p>Slik jeg ser det er det følgende løsninger aktuelle for elektronisk innsending av skjema:</p> <p>1) Fjerner fødselsnummer fra skjemaene og bruker navn/adresse/fødselsdato for å identifisere avsender og eventuelle barn. 2) Tar i bruk autentiseringsløsninger (som Minid) som vil gi sikker identifisering av avsender. Dersom barn må identifiseres må dette skje gjennom navn/adresse/fødselsdato i skjemaet.</p> <p>Begge løsningene vil vel kunne kreve større eller mindre omlegginger i skjema og systemer. Sikkerhetsgruppen vil anbefale løsningen med å bruke autentisering ved innsending av skjema fordi dette gir en sikker identifisering av avsender samt at det reduserer risikoen for falske søknader og lignende.</p> <p>Når det gjelder at søknad kulturskole er klassifisert som et "ufarlig skjema" så var denne klassifiseringen myntet på om skjemaene slik de ser ut i dag vil inneholde sensitiv informasjon eller ikke. Versjon 0.21 var et arbeidsdokument og det er gjort en del omarbeiding på dette området.</p>		
3.	<p>Dagens rutiner for kvitteringsmeldinger ble diskutert:</p> <p>Kvittering blir gitt fra ASP synes å være at søknaden er sendt. Det er ikke det samme som at søknaden er mottatt av kommunen. Prosjektet/leverandørene må undersøke/verifisere praksis og eventuelt foreslå kvittering etter at søknaden er mottatt av kommunen. Skjemaet bør trolig ha spørsmål om innsenders ePost + aksept for at ePost kan brukes for kvittering. Det må avgjøres om det er sak/arkiv eller fagsystem som brukes for kvittering. Alternativet er at kommunen sender brev, og dette er tidkrevende og kostbart.</p>	Terje, Geir og aktuelle leverandører	
4.	<p>Et aktuelt skjema for søknad om kulturskole ble gjennomgått: Skjemaet har felt for fritekst. Dette bør endres til avkryssing av aktuelle valg. Feltene ansees som ikke sensitive.</p>	Terje og aktuell leverandør	
5.	<p>Skjema for barnehagesøknad i Asker kommune ble gjennomgått. Dette bør revideres med hensyn til feltet for behov for vedlegg. Lokale kriterier av ikke sensitiv art bør fremkomme som separate felt for avkryssing (eks: enslig forsørger og deltakelse i introduksjonsprogram for innvandrere.). Øvrige alternativer for</p>	Terje, Geir og aktuelle leverandører	

Statusrapport

<i>Referat</i>			
<i>Punkt</i>	<i>Sak / beskrivelse</i>	<i>Ansvarlig</i>	<i>Frist</i>
	bruk av vedlegg (regulert ved lov) bør opplyses og innsender bør kun krysse av for om vedlegg vil bli sendt. Vedlegg sendes i normal postgang.		
6.	Aktuelle prosessmodeller for søknadene ble gjennomgått med forslag til noen endringer. Endringene er primært relatert til presisjon angående innsendelse av eventuelle vedlegg, rutiner for arkivering og klageinstans. Endringene vil bli innarbeidet og publisert på www.ksikt-forum.no	Terje i samarbeid med ansvarlige	
7.	Tjenesten søknad om støtte til kulturformål ble ikke gjennomgått grunnet tidsnød. Denne vil bli vurdert av prosjektet separat.	Terje	